

Aktüel Kültür Dergisi / Temmuz 2020 / Sayı 125 / Fiyatı 10 TL

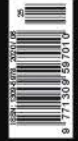
İNSAN VE HAYAT

GENÇ HAYAT
YİRMİ ALTINCI SAYISIYLA
DERGİNİZDE

- UYUM SÜRECİNDE RUH SAĞLIĞINI KORUMAK
- SEFER TASLARI
- ALAİYE TABURU

süzgeç

DOST GİBİ GÖRÜNEN ŞÜPHELİ KURU YEMİŞLER



DÖNMEK İÇİN HEYECAN DUYDUĞUMUZ
DÜNYADA TABLO, MAALESEF ESKİSİ GİBİ DEĞİL.

salgın
sonrası
eğitimde
yepyeni
modeller



ŞEKİL

Cömlek ustasının işi, toprağa şekil vermektir. Önce toprağı alır, bir güzel suyla karıştırır, çamur kıvamı kazandırır. Suyun ve toprağın miktarı önemlidir. Birisi fazla olursa, maksada erişmek hayal olur. İnsan da böyledir. Mahir ustanın elinde, gereğince şekillenir. Yarım ustanın elinde eğrilir, bükülür, kırılır gider. Cömlek olamaz, içine su da koysan, taş da doldursan alamaz, taşıyamaz.

(Rajasthan/Hindistan)



FAYDA

Yaşamak ne garip bir şeydir. Gelirsin dünyaya, kalacakmış gibi çalışırsın, ummadığın anda bohçanı toplar çıkarırsın. Peki, insan dünyaya neden gelir? Tabii ki Mevlasını bulmak ve yaratılışındaki maksada ulaşmak için gelir. Her gelen, iyi veya kötü bir iz bırakır ve gider. İyi bir iz bırakmak için, diğer bütün canlılara karşı da iyi davranmak, onlar için faydalı işlere imza atmak lazımdır. O imza ki asla silinmez, ne dünyada ne ahirette. Fotoğraf, Vietnam'daki Thu sy köyünden. Yaşlı zanaatkâr kadın, elindeki bambuları işliyor. Bu yaşına rağmen yapabildiği kadar, elinden geldiğince, kendince bir iz bırakmaya gayret ediyor. Hayat defterine imzasını böylece atıyor. (Thu sy/Vietnam)



ENGEL

Her canlı, dünyaya ufakık, caresiz ve güçsüz halde gelir. Hiçbir zaman hayat, önüne altın tepside sunulmaz. Bu durakta aldığı ilk nefesten, verdiği son nefese kadar, daima mücadelenin içindedir. Yolculukta karşılaştığı her engel, aşmayı başarırsa eğer, onu daha da güçlendirir, geliştirir. Fotoğrafa bir bakın. Meksika'da, yumurtadan çıkan yavru deniz kaplumbağaları, denize ulaşmaya çalışıyorlar. Deniz önlerinde duruyor, ama engeller de onları bekliyor. Önce sert yumurtalarını kırdılar, sonra üzerlerine yığılan toprağı delip gökyüzüne baktılar, nefes aldılar. Peki, bitti mi, keşke. Bitmedi, bitmez. Onları başka ilginç sürprizler bekliyor. Önlerinde, kendileri için uzunca bir kum yolu var ve yolda avcılar. Her seye rağmen suya ulaşmayı başaranlar olacağı gibi yolda engellere takılıp kalanlar da olacaktır.

(Meksika)



bu da yayınlandı



Bilinçaltınız Elimizde "Teslim Olun!"

Reklam, elle tutulur ve gözle görülür bir şekilde imal edilir. Biz onu bilinç süzgecimizden geçirerek kabul ya da ret arasında kararımızı vermekte özgürüz. Ama bir şey düşünün ki algılamadığınız ve kontrolünüzün dışında kendisini maskeleyerek önce

"bilinçaltınızı sonra sizi ikna" ediyor. "Bu mümkün mü dersiniz?" Evet, mümkün ve birçoğumuzun duyduğu ama pek de itibar etmediği bunun adı bilinçaltı (subliminal) reklamcılığıdır. (Haziran 2010-4. sayımızda yayımladık)



Tenkidinize "Tefekkür" Katın

Ne zaman nasıl öğrenildiği, kim tarafından söylenildiği bilinmeyen bilgiler var zihinlerde. Öylesine dursa, zararlı bir yanı olmasa problem yok. Ancak zihinlerdeki bu karışık ve belirli belirsiz bilgiler, tam da karar verme anında tesirini gösterir.

Düşünme, karşılaşılan kavramları anlama ve meseleler arasında bağlantı kurarak sonuç çıkarabilmeye dayanan zihni bir faaliyettir. Düşünme faaliyetinin netice verebilmesi için kirlilikten ve doluluktan arınmış zihni yapının varlığı şarttır. (Kasım 2011-21. sayımızda yayımladık)

Yazıların devamını, ilgili sayılarımızdan ya da insanvehayat.com adresinden okuyabilirsiniz.



1) Afrika'da Ramazan-ı Şerif

Meydanı dolduran binlerce insan. Hepsini beyazlar içinde. Binlerce yüreğin heyecanlı bekleyişinin sesi, dillerden yükselen dualara, gözlerden dökülen yaşlara

karışıyor. Güneş yavaş yavaş göğe tırmanıyor. Birazdan herkes, mübarek bayram namazına duracak. İmam, kulakların değil, ruhların anlayacağı şekilde sohbet ediyor. Ne dediğini anlamasam da yanımdakiler gibi gözümde yaşlar süzülüyor imam konuştuğunda. Bütün bunlara şahitlik ediyormuşçasına kendimi o meydana hayal ediyorum. O meydana, binlerce insanın arasında... Ben de beyazlar içindeyim. Benim de kalbim binlerce kalp ile bir, birlikte atıyor.

Ne diyeyim ki duygulandım. Ne diyeyim ki kara kıta olarak adlandırılan kıtanın nuruyla kararmış ruhumu aydınlattım. Gördüm, işitdim, tattım, dokundum ve kokladım Afrika'yı. Yazı bitti, bir hüznü çöktü içime. Bir Ramazan-ı Şerifi daha uğurlamıştık. Bir daha kavuşmak nasip olacak mıydı? (Mustafa Küçük)



2) Enteresan

Gelir gelmez ilk önce bütün sayfalara göz gezdirdim. İçimi bir heyecan bürüdü. Sabırsızca tek tek okumaya başladım. Ve tabii ki en çok sevdiğim bulmaca köşesine geldim.

Bu ay "gülme" mevzusunu görünce enteresan gelmişti. Ama okuyunca tam zamanında bir mevzuu

olduğunu anladım. Gece yarısı gülmeye bile mecalim yokken Vasfi'nin "baklava" cevabına sonra "aman ha, sen de heyecana kapılıp Demokritos gibi gelene geçene alaycı alaycı gülümsemeyesin sakın..." cümlesini okuduktan sonra kendimi bir gülmenin içinde buldum. (Yasemin Uslu)



3) İştihak

Derginizi büyük bir iştihakla takip ediyorum. Özellikle sevdiğim, müdavimi olduğum bölümler var. Yakın zamanda başlayan “Görgülü Karga” bunlardan biri.

Hitabetle ilgili bölümü de çok faydalı buluyorum. Bir gün kitap halini alarak İnsan ve Hayat Kitaplığı'na dahil olması temennim. (Beyza Zahide Çoban)



4) Sahip Çıkmak

“Kafkaslarda Ayakta Kalmak Gürcistan” yazınızı okudum. Satır satır içimin en derinliklerine işlediğini fark ettim. İslamiyet'in ne zorluklarla ayakta durduğunu gördüm, dinimize nasıl sahip çıktıklarını gördüm. Mürşid Abuladze, Temur Aman

Magazi beyefendilerin anlattıklarını okurken gözyaşlarımı tutamadım. Dinimize nasıl sahip çıkmamız gerektiğini bir daha anlamış olduk. Güzel yerlere giderek değerli insanlarla röportaj yaparak bizlerin silkelenmesini sağladığınız için teşekkür ediyorum. (Ferhan Çam)

5) Çarpmak

“Çarpanın Etkisi” yazınız ismi ile müsemma olmuş. İnsan kendi gönlünü kimin gönlü ile çarptığına çok dikkat etmelidir. Şayet gönlünü, kalbini eksi olanlarla çarparsa eksiye doğru gidebilir; eşit olanlarla çarparsa olduğu yerde kalabilir ama mükemmel olanlarla çarparsa kalbi, gönlü merhale merhale kemâl bulur. (Bilal İnanç)



6) Gurbet

Ocak (2020) sayınızda, İnsan ve Hayat'ı okumadım; İnsan ve Hayat'la konuştum tabiri caizse. Her bölümü ayrı güzel olan bu sayıda da okumanın lezzetine vardım. İnsan, gurbeti yaşamayınca, içindeki vatan nimetinin kıymetini anlamıyormuş. Bunu fark ettirdiğiniz için şükranlarımı sunarım. (Ferhan Betül Maraşlı)



Aktif Okurlar! Derginizle alakalı değerlendirmelerinizi bilgi@insanvehayat.com'a gönderin, yayımlansın.

Bir Ayağınız Toprakta Olsun

Herhangi bir tarım ürününün yetişmesi için gerekenler bellidir; su, güneş ve verimli toprak. Bunların dışında bir diğer gerekli olan şey de bilinçli çiftçidir. Çiftçi akıllı olursa, ne ürünü zayı olur ne de onu yiyenler zarar bulur. Ürünler yetişir, her mutfağa erişir, gönül rahatlığıyla yenilir.

Ege, Karadeniz ve Anadolu'nun verimli ovaları ve Antalya, Akdeniz'in inci tanesi. Verimli toprakların, deresi ve ırmaklarıyla bol suyun ve güneşin merkezi; haliyle tarımın memleketi. Domates, biber, salatalık, portakal ve daha envai çeşit meyve-sebzenin yanında bir de tropikal olanlar; muz, avokado, ananas, pitahaya.

Antalya, iklim şartlarının elverişliliği ile meyve ve sebze üretiminde Türkiye'nin adeta can damarıdır. Domates üretimi Türkiye geneli 13 milyon ton civarındadır ve bunun 3 milyona yakını Antalya'da yetişir. Portakalın 600 bin, patlıcanın 180 bin, muzun 90 bin tonu, yine bu topraklarda hayat bulur.

Fakat Antalya için bir gelir kaynağı daha söz konusu; turizm. 90'lı yıllarda patlama yapan turizm sektörü, o günden bugüne genişliyor, adeta sahilde deniz kenarında boş arazi bırakmıyor. Her sene yenilerinin eklendiği otel ve moteller, yıldızlarıyla gözleri kamaştırıyor, insanları kör ediyor. Yeni ve hazır iş imkânı bulan insanlar, otellere koşuyor.

Özellikle sahil kesimlerinde topraktan yavaş yavaş kopanlar aslında hayatlarının pamuk ipliğine bağlı olduğunun farkına varmıyorlardı. Ta ki bu yıla kadar. Malum virüs, her sektörü olduğu gibi turizm sektörünü de vurdu. Turist gelmeyince oteller kapılara kilit vurdu, insanlar yapacak iş arar oldu. Turizm olmayınca hemen enseyi karartmamak lazım. Bugün Antalya, her şeyiyle, toprağa geri dönmeyi düşünen onca insana kucak açacak, onları doyuracak kapasitede. Toprak, Hazreti Allah'ın hikmeti gereği cömerttir. Ekileni, fazlasıyla geri verir.

Burada insanlara, özellikle gençlere düşen bir vazife var: Toprağın dilinden, gönlünden anlayan anaları-babaları, dedeleri-nineleri bu dünyadan göç etmeden önce, onlardan toprağa dair ne var ne yok öğrenmek. Ana-babalar da evlatları için tedirginler. Ve şöyle düşünüyorlar: Varsın gençler başka işle uğraşsınlar. Ama bir ayakları daima toprakta olsun. Muz eksinler, sebze-meyve yetiştirsinler. Hayatlarını pamuk ipliğinden söküp sağlam halatlara bağlayabilsinler. "Toprak hayattır; ondan ayrılmak, hayattan kopmak demektir."



AVOKADO NASIL BİR ŞEYDİR?

VE NASIL YENİR?

Bendenize Amerikan armudu denildiğini duydum. Tropikal bir rüzgâr fısıldadı kulağıma. Bu yakıştırmayı zinhar kabul etmem efendim. Ben, halis muhlis buralıyım. Köklerim yıllarca bu kadim toprakların bağrında büyüdükçe büyümüş, bu kadim topraklar kadar kadim olmuşum. Akdeniz'in güneşinde güneşlenmiş, zirvesi karlı Toroslardan kopup gelen esintiyle ikinci vakitlerinde serinleşmişim. Gece mehtaba karşı böcek seslerini dinleyerek büyümüşüm, serpilmişim, olgunlaşmışım. Hasat mevsiminde, Anadolu insanının ellerindeki şefkati, merhameti ince kabuğumda duymuşum. Düşmüşsem... Bir sabah ya da bir gece vakti, kimseler yokken etrafta, dalımdan kopup düşmüşsem, yine "Hubbü'l-vatan mine'l-îmân" (Vatan sevgisi imandandır.) dediğim coğrafyanın üzerine düşmüşümdür.

Yüreğimde memleket sevgisi, bağrımda Anadolu kokusuyla ben, beslendiğim yere evim, yurdum demişim, katıksız Akdenizli olmuşum. Diyecekseniz, Akdeniz armudu deyin. Soracaksanız sınav sorularında, böyle sorun.

İşte, kopup geldim Akdeniz'in kıyılarından önünüze.

Kulak verin, dinleyin beni. Size diyeceklerim var. Olacaksa bir faydam, evvela bu memleketin çocuklarına, gençlerine, büyüklerine olsun.

1 Dışımın sert, kaşlarımın çatık olduğuna bakmayın. İçim yumuşaktır; bir tebessüm, bir hoş söz yumuşatıverir beni. Normal oda sıcaklığında bir kutunun içerisinde yanına elma, muz gibi meyveler koyarsanız üç dört güne kalmaz hemen yumuşar içim. Eğer o yanına koyduğunuz meyveler de Akdenizli olursa değmeyin keyfime!



2 Dikkat buyurunuz! Beni çabucak tüketmeyecekler içindir yukarıda söylediklerim. Hemen tüketmek isteyenler, olgunlaşmış ve hafif yumuşamış olanlarımdan alsınlar. Çünkü benim en lezzetli halim odur.

3 Bir işlem görmeden evvel de sakın buzdolabına koymayın bendenizi. Malum, Akdenizliyim. Soğuğu pek sevmem. Yumuşamamı da geciktirir hem. En iyisi, bir gazete kâğıdına sararak bekletmektir beni.



4 Olgunlaşıp hafif de yumuşadıktan sonra, üzerimdeki yeşil libasımı; yani kabuğumu bir bıçak yardımıyla soyup çıkarabilirsiniz. Bıçağa zorluk çıkarmam, çabucak soyulur kabuğum; dişlerinizi de yormam, ağzınızda hemen kaybolurum.

5 Akabinde uzunlamasına ikiye bölüp orta kısmımdaki çekirdeğimi çıkarırsınız.



11

Şunu da söylemem gerekir ki bana hemen alışamayabilirsiniz. Lakin o içimdeki rayiha bir kere damağınıza yerleşti mi ben istesem de bu sefer siz beni bırakamayacaksınız. Bunu da geçtim, ben ta Akdeniz'den nice yollar aşmışım, sizin için; sağlığınızın için, sıhhatli günler geçirmeniz için gelmişim. Bu kadar fedakârlık yapmışım... Bundan sonrası sizde artık. Sağlığınızı düşünüyorsanız tabii!

10

Yok, ben bunları sevmedim, diyorsanız, ağzınızı tatlandırarak üçüncü tarifi diyeyim. Çok basit! Yine beni bir kabın içerisinde ezin, üzerime bal döküp karıştırın ve yiyin.

9



Çok güzel bir salatanın içinde olup salataya tat katabilirim. 2-3 tane bendenizden alır, domates, salatalık, yeşil soğan, sarımsak, dereotu, maydanozla beraber geniş bir kabın içinde, dilerseniz küp küp, dilerseniz ince ince doğrayıp en sonunda da üzerime limon sıkıp, kırmızıbiber döküp ve tuz ekerseniz tamamdır. Sizin tabirinizle avokado salatası hazırdır. Bu da ikincisiydi.

8

Beni güzelce bir kabın içerisinde çatal yardımıyla ezin. İçerime, damağınıza hitap edecek şekilde; dövülmüş sarımsak, limon suyu, dilerseniz dövülmüş ceviz, zeytinyağı, karabiber ve tuz ekleyip karıştırın. İşte, bu kadar! Avokado ezmesi hazır. Siz öyle diyorsunuz ya ondan dedim. Bu, birincisiydi.

7

Görüyorum ki bi-kararsınız. Tamam, dinleyiniz beni. Size üç tarif sunacağım. Hangisi hoşunuza giderse onu yaparsınız.

6

Şimdi önünüzde iki parça halinde, içimde sizin için küçük benim için büyük bir boşlukla duruyorum. Yeşil örtüm de yok üzerimde. Haydi, elinizi çabuk tutup ne yapacaksınız yapiverin. Üşüyorum.

TEMMUZ 2020

SüZgeç

DOST GİBİ GÖRÜNEN ŞÜPHELİ

Kuru Yemişler

